

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Decimvs Qvintvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

1. Cor. 13.
1.3.
Colof. 3.14

ad vñionem cum Deo. Et ratio est, quia vt idem etiam testatur. *Charitatem habete, quod est vinculum perfectionis.* Hæc itaq; charitas & amor animæ, sponsum currentem trahit ad bibendum e fonte isto amoris sponsæ suæ; quemadmodum algentes aquæ sitibundum, & suacium ceruum attrahunt, vt capiat refrigerium: ac proinde sequitur,

Aura refrigeratur.

Nam quemadmodum aura gratissima, recreat, refrigeratque æstu fatigatum: ita hæc aura amoris refrigerat, recreatque igne amoris æstuantem. Hæc quippe est proprietas huius ignis amorosi, vt aura, qua refrigeratur, & recreatur, sit incrementum ignis amoris; amor enim in amante, est flamma ardens, amplius ardere cupiens, sicut flamma ignis naturalis. Propterea complementum huius appetitus amplius ardendi in ardore amoris sponsæ suæ, quod est aura volatus illius, auræ refrigerium,

hoc loco appellat. Itaque perinde est, ac si diceret; ad ardorem volatus sui magis ardet, siquidem vnus amor alium amorem succendit. Vbi nota, Deum non ponere in anima gratiam & amorem, nisi iuxta desiderium & amorem ipsius animæ; idcirco verus amator conueni debet ne amor deficiat; siquidem hoc modo, prout diximus, urgebit amplius (licet alio loqui) Deum, vt amplius illum diligeret, magisque deliciarum in illa. vt autem huius charitatis sequatur vestigia, ea quæ de illa tradidit Apost. debet exercere.

Charitas, inquit, patiens est, benigna est, iheritas non amulatur, non agit perperam, non irascitur, non est ambitiosa, non querit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati, omnia suffert (quæ scilicet ferenda sunt) omnia eredit (quæ credere oportet) omnia sperat, omnia sustinet, nimirum, quæ consona sunt charitati.

CANTVS DECIMVS QVARTVS

CANCION XIV.

SENSVS.

*Mi amado las montañas
Los valles solitarios nemorosos
Las Insulas estrannas,
Los rios sonorosos,
El silbio de los ayres amorosos.*

*Dilectus meus montes
Valles solitaria nemorosa,
Insula extranea,
Flumina sonora,
Sibilus aurarum amabilem.*

CANTVS DECIMVS QVINTVS

CANCION XV.

SENSVS.

*La noche sosegada
En par delos leuantes del Aurora,
La musica callada
La soledat sonora
La cena que recrea, y en amora.*

*Nox sedata & tranquilla,
Propinqua surgenti aurora,
Silens musica,
Solutudo sonora,
Cena recreans & concilians amorem.*

EXPLA.

EXPLANATIO.

Præquam ingrediæmur Cantuum istorum explanationem, oportet pro maiori illorum, & sequentium intelligentia animaduertere, quod in isto spiritali volatu nuper exposito, denotatur quidam status, & vnio amoris sublimis, vbi post diuinam spiritali exercitationem, solet Deus animam collocare, quem statum appellant mystici, desponsationem spiritualem cum verbo filio Dei. A principio autem, cum hic status incipit, nimirum prima vice, grandia Deus animæ cõmunicat. Magnitudine, & maiestate decorat, donis atque virtutibus ditat, Deiq; notitia, & honore vestit, tamquam sponsam in die desponsationis suæ. Porro hac faustissima die, non solum finiuntur vehementes illæ anxietates, & querimonie amorosæ, quas habebat antea; sed etiam, enumeratis, ornata bonis, inchoat quendam statum, pacis, deliriarum, atque suavis amoris, prout significatur in hisce Cantibus; in quibus tota impenditur in referendis, & delectandis dilecti sui magnalibus, quæ præfatæ vnionis, interuentu, in illo cognoscit, quibusque potitur. Ideoq; in reliquis Cantibus, qui deinceps sequutus, non iam tristitia, non anxietates commemorat, vt solebat antea; sed communicationem, & exercitium amoris suavis, & tranquillæ, cura amato suo: in hoc siquidem statu omnia illa cessant. Notandum quoque est, in hoc duplici Cantu omnia illa contineri, quæ ea tempestate solet Deus animæ communicare, attamen non ita est accipiendum, ac si omnibus ad hunc statum peruenientibus, vniuersa quæ in istis duobus Cantibus exponuntur, communicari debeant, vel eodem modo, eademque mensura cognitionis, & sensus; alijs enim plura, pauciora alijs, alijs hoc, alijs illo modo donantur; quamuis vtrumque contingere possit in hoc statu desponsationis spiritalis, ponitur tamen hoc loco summum quod esse potest, vt in eo cætera omnia comprehendantur.

DECLARATIO VTRIVSQUE CANTVS.

Cum ergo hæc animæ columbula volitaret per auras amoris super inundantes aëres, quas angorum, solitudinumq; amoris, quas hucusq; ostendit, nec inueniret vbi pes suus requiesceret, ad instar columbæ volantis extra arcam; clementissimus Pater Noe, in hoc postremo illius volatu, quem diximus, misericordie suæ manum extendens, eam collegit, intulitque in arcam charitatis, & amoris sui; quod tunc factum est, cum in Cantu proxime explicato dixit. *Reuertere columba.*

Est autem notandum, quod quemadmodum in arca Noe, vt diuina testatur scriptura, erant multæ mansuiculae, pro diuersis animantium speciebus; nec non de omnibus seculis, quæ mandata poterant; ita anima in hoc suo volatu ad arcam peccatoris Dei, non tantum in illa conspicit multas mansiones, quas ipse apud D. Ioannem, in domo Patris sui esse dixit; sed etiam videt, & cognoscit ibidem repetiri omnium diuersitatem ciborum, hoc

est, donorum omnium, quæ anima gustare potest, affluentiam. Hæc sunt quæ in duobus prædictis cantibus continentur, communibusque illis vocabulis exprimentur, quorum substantia, summaque talis est.

Videt anima, & prælibat in hac diuina vnione affluentiam, & diuitias inestimabiles, inuenit etiam quietem, & oblectationem optatam, secretas quoque, & peregrinas Dei notitias intelligit, quæ sunt

Bbb dapes

nis
tce

ra
ica
VI

dapes animæ, inter alias, sapiētiſſimæ; ſentit inſuper in Deo terribilem quādam potentiam, & robur, quamlibet aliam potentiam, viresque excedentem: libat præterea inibi admirabilem quandam ſuauiſſimam, & delectationem ſpiritus; reperit veram tranquillitatem, lucemque diuinam; Dei quoque ſapientiam, in creaturarum harmonia, Deiſque operibus relucentem, alio modo guſtat; ſe quoque bonis omnibus refertam, cunctis autem malis vacuam, & ab eis alienam ſentit: Et quod caput eſt, intelligit, fruitorque admirabili amoris reſeſtione, qua in amore roboratur & confirmatur. Hæc eſt ſubſtantia contenta in duobus cantibus ſupra poſitis, in quibus ait ſponſa, hæc omnia, eſſe dilectum ſuum in ſeipſo, & ſibi: in his enim quæ Deus ſolet communicare in ſimilibus exceſſibus, ſentit anima, & cognoscit veritatem illius dicti S. Franciſci, videlicet. *Deus meus & omnia*; vnde ex eo quod Deus ſit animæ omnia, & illorum omne bonum, declaratur communicatio iſtius exceſſus, per ſimilitudinem bonitatis rerum, in prædictis Cantibus expreſſarum, prout in ſingulis illorum verſibus elucidabitur, quod ita eſt intelligendum, vt omnia quæ hic explicantur, ſint in Deo eminenter, infinito quodam modo, ſeu potius quod vnumquodque ex his mirabilibus, quæ de illo dicuntur, ſit ipſe Deus, & ſimul omnia ſint Deus. Ex eo namque quod anima vnitur Deo, ſentit res omnes eſſe Deum, in vnico, ac ſimplici eſſe, vt D. Ioan. ſentit cum dixit. *Quod factum eſt, in ipſo vita erat.* Vnde quod hic dicitur animam ſentire, non eſt ſic intelligendum, quaſi res videantur in luce, aut creaturæ in Deo; ſed ſolum quod in poſſeſſione illa ſentiat res omnes, ſibi eſſe Deum. Neque etiam intelligendum eſt, animam videre eſſentialiter Deum, ex eo quod

in his quæ dicimus, tam alte de Deo ſentiat, id enim aliud non eſt, quam ſentire quædam, & copioſa communicatio, & radius eius, quod ille in ſe ipſo eſt, in quo radio ſentit anima hoc bonum reum, quas modo in verſibus declarabimus, videlicet:

Dilectus meus montes.

Habent montes altitudines, ſunt vberes, ſpatioſi, de cori, iucundi, floridi, odoriferi: talis eſt mihi dilectus meus, ſicut iſti montes.

Valles ſolitariae nemoroſæ.

Valles ſolitariae ſunt tranquillæ, ananæ, ſubfrigidae, vmbroſæ, fontibus, aquarum dulcium plena: arborumque varietate, ac ſuaui volucrum concentu mirum in modum ſenſum demulcent, atque delectant; denique ſolitudine ſua, atque ſilentio refrigerium conferunt, ac requiem; talis eſt mihi dilectus meus, ſicut valles iſtæ.

Infula extranea.

Infulae extraneae mari vndique cinguntur, & præter hoc, ſunt valde remotæ, & alienae a communicatione hominum: vnde in eis gignuntur & procreantur res à noſtratibus maximè differentes, variis modis, & virtutibus, hæcenas hominibus incogitis, præditæ, quæ ob rei nouitatem, intuentibus maximam excitant admirationem; & ita propter ingentes, & mirabiles nouitates, ac nouitas peregrinas à vulgari hominum cognitione remotas, quas anima conſpicit in Deo, Infulas eum extraneas vocat. Extraneus enim, aliquis dicitur ex duplici capite: vel ex eo quod hominum confortia abhorreat, & fugiat, vel quia in rebus geſtis, & operibus ſingularis eſt, & inter cæteros

B.
Joan.
a. Cr.

Opus
myst
N
12

2000.3.4.

antecellens: hac itaque duplici de causa, Deum anima extraneum appellat, ipse enim super omnes extraneas Insulas extraneus est ac peregrinus, cuius viæ, & consilia sunt admirabiles nouitates. Nec mirum est, si hominibus, qui eum minime vident, extraneus sit, ac peregrinus; quandoquidem etiam ipsis beatis, & Angelicis spiritibus, qui eum iam clare vident, peregrinus sit, quippe, qui eum omnino nequeunt comprehendere, nec unquam sunt comprehensuri. Immo vsque ad extremum diem iudicij, tot nouitates cognoscent, pro diuersitate operum misericordia, & iustitiæ illius, vt in admirationem iugiter rapiantur; adeo vt ab omnibus, tam Angelis, quam hominibus appellari possit Insula extraneæ sibi soli, nec extraneus est, neque nouus.

Flumina sonora.

Tres sunt fluminum proprietates. Imprimis enim quæcumque sibi obuia agreduntur, & inundant. Secundo loca obuia, ima & vacua replent. Tertio eorum sonitus, quemcumque alium sonum occupat, & absorbet. Quoniam verò in hac communicatione dilecti sapidissime in illo sentit anima hanc triplicem proprietatem, propterea asserit quod dilectus suus sit, *flumina sonora*. Et quidem quantum ad primam proprietatem attinet, sciendum est, quod anima in hoc casu, tanta vi, impetitam se conspicit, à torrente spiritus Dei, tamque violenter possessam, vt omnia totius mundi flumina, quæ actiones, passionisque pristinas, adortuntur, & submergunt, sibi imminere arbitretur. Nec tamen ex eo quod sit res adeo violenta, cruciat; hæc siquidem flumina, fluij pacis sunt. Quemadmodum sponsus per Isaiam expressit dicens.

Eccc ego declinabo super eam quasi fluium pa-

ci, & quasi torrentem inundantem gloriam; quare totam animam replet pace, & gloria. Secunda proprietas, quam hic anima experitur est, quod aqua ista diuina, humilitatis illius ima, appetituumque vacuitates replet, prout S. Lucas asserit his verbis. Esurientes impleuit bonis.

Luc. i. 55.

Tertia denique proprietas, quæ anima in his dilecti sui fluminibus sentit, est sonitus quidam & vox spiritualis, omnes sonos & voces excedens, ac vincens, porro in explicando, quomodo id fiat, paulisper immorabimur. Vox ista, seu sonorus sonus horum fluminum, de quo loquitur hoc loco anima, est repletio quædam tam copiosa, qua impletur, & potestas quædam tam potens, qua possidetur, vt non solum fluiorum sonitus existimet, verum etiam tonitrua vehementissima; attamen vox spiritualis est, minime secum adferens materiales sonitus, nec illorum molestiam, sed magnitudinem, sed vires, sed delectationem: in summa est instar vocis, & sonitus immensi, animam potentia implentis. Propterea enim ad designandum hanc spiritalem vocem, quæ in spiritus S. aduentu fiebat interius in Apostolorum spiritibus, exterius auditus est sonus ille tanquam spiritus vehementis, indicans internum, quem sentiebant sonum, qui (prout diximus) erat repletio potestatis, & fortitudinis. Et quando D. Iesus, inter angustias, & pressuras inimicorum suorum constitutus Patre exorabat, vox interior de celo venit (vt D. Ioan. affirmat) confortans eum secundum humanitatem, quæ ludæi ad instar tonitruum exterius reboantem audierunt, & propterea quidam tonitruum, alij vero Angelum cum illo locutum fuisse, aiebant. cæterum vox illa externa robur & potestatem, quæ Iesu secundum humanitatem interius conferebatur, denotabat. Hinc scire oportet, spirituale vocem esse effectum ab illa externa productum; siquidem

Ioan. 12. 28.

nis
tce

ra
ica

VI

materialis aures sono ferit, & mentem illustrat intelligentia. Quod significare voluit David, quando dixit. *Eccē dabit voci suæ, vocē virtutis.* nimirū voci externæ, quæ exterius percipitur, dabit vocē virtutis, quæ intērius audiatur, vbi sciēdum est, Deum esse vocē infinitam, qui dū præfato modo animæ sese communicat, immensæ vocis producit effectum. quam vocem S. Ioan. audiuit in Apocal: ait enim, quod vocem de cælo audiuit, *Tanquam vocem saquarum multarum, & tanquam vocem tonitruū magni,* ne verò aliquis intelligat vocem istam, eo quod vehemens sit, & magna, esse molestam, aut acerbā: confestim subdidit vocem illam fuisse suauem instar *Citharæ dorū citharizantium in citharis suis.* Ezechiel quoq; ait, quod sonus iste squarū multarum esset, *quasi sonus sublimis Dei:* videlicet, altissime, suauissimeque in illo sese communicantis. Hæc vox infinita est, si quidem, prout demonstrauimus, est ipse Deus sese communicans, vocemque faciēns in anima: atq; en contemperat se vnicuique animæ, vocem virtutis ei largiendo limitatam, prout cuique congruit, afficitque animam magna delectatione, & suauitate. Idcirco enim sponsa in Cantico dixit. *Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis, sequitur verus.*

Sibilus aurarum, amabilium.

Duo proponit anima in hoc versu: aurarū nimirum, & sibilum; *aurarū amabilium* nomine exprimit hoc loco virtutes, & gratias dilecti; quæ intercedente prædicta vnione sponsi animam impetunt, suauissimeque communicantur, eiusque substantiam, mediante amorosa noritia contingunt. *Sibilum* vero *aurarum* istarum, vocat eminentissimam suauissimamque intelligentiam Dei, & virtutem illius, quæ

redundat in intellectum, ex contactu harum Dei virtutum in substantia animæ, medijs illius potentijs, quæ est maxima omnium deliciarum inter cetera quæ anima degustat. Vt autem quæ dicta sunt, melius percipiantur notare oportet, quod quemadmodum in aura duo sensu percipiuntur, tactus scilicet & sibilus, seu sonitus; ita in hac sponsi communicatione duo etiam percipiuntur, sensus nimirum delectationis, & intelligentia. Et sicut auræ contactus, sensu tactus percipitur & gustatur, & eiusdē auræ sibilus, sensu auditus sentitur: sic etiam cōtactus virtutū dilecti, tactu animæ sentitur, & gustatur, qui est substantia ipsius animæ, mediante voluntate. Intelligentia vero virtutū Dei, percipitur in auditu animæ, nempe in intellectu. Scire insuper necesse est, quod tunc aura suauiter flare dicitur, cum dulciter phlegma deque ferit; & satisfacit appetitui illius, qui eiusmodi refrigerium desiderabat; tunc enim oblectatur, & recreatur sensu tactus: è quibus tactus delictijs, percipit auditus in sonitu; & auræ sibilus copiosam delectationem, longe maiorem quàm sensus tactus in auræ contactu: quoniam sensus auditus spiritualior est; seu potius accedit magis ad spirituale, quam tactus, vnde & delectatio ipsius spiritualior est, quam delectatio tactus; ita similiter, quoniam hic Dei tactus summopere satisfacit, & oblectat substantiam ipsius animæ, illius appetitum perueniendi ad talem vnionem suauiter adimplendo; idcirco ipsam vnionem, seu contactum, *suauitas auræ* appellat. Nam, (sicut diximus) ei dulciter, suauiterque in illo communicantur amati virtutes; indeque deriuatur; & redundat in intellectum sibilus intelligentiæ. *Sibilum* præterea vocat, nam sicut sibilus auræ acute penetrat organum seu vasculum auditus; sic etiam hæc subtilis, & de-

& delicata intelligentia, mirabili quadam dulcedine, & voluptate ingreditur intimiorem animæ substantiam, quæ longe vberior delectatio est, quam reliquæ omnes. Ratio huius est, quia datur illi substantia intellecta, & nudata alijs accidentibus, & phantasmatibus, & communicatur intellectui, quem Philosophi passibilem, seu possibilem vocant; eo quod illam passue recipiat, nihil ex te operando, modo suo connaturali, qui est præcipuus actus animæ, fit etiã in intellectu in quo iuxta Theologorum placitum Dei visio consistit. Ex eo namque, quod sibilus iste, præfatam intelligentiam substantialem significat, nonnulli Theologi opinantur S. Parentem N. Eliam clare Deum vidisse in sibilo illo auræ tenuis, quem in monte Oreb, dum stare ad ostium spelûcæ, sensit: vbi scriptura, *sibilum auræ tenuis*, nominat; quia ex subtili, tenuique communicatione spiritus, oriebatur intelligentia in intellectu. Et hinc etiam *suauum aurarum sibilum* appellat, quoniam ex amabili cõmunicatione virtutum dilecti, redundat in ipsius intellectu; ideoque aurarum amabiliu sibilum appellat. Sibilus iste diuinus qui per auditum animæ intrat, non tantum est substantia intellecta (vr iam exposui) verum etiam manifestatio veritatum diuinitatis, & reuelatio occultorum arcanorum eiusdem. Quotiescũque enim in diuina scriptura inuenitur aliqua communicatio Dei, quæ per auditum introire perhibetur, constat esse manifestationem istarum veritatum nudarum in intellectu, vel reuelationem secretorum Dei: quæ sunt reuelationes, seu visiones pure spirituales; quæque solæ communicantur animæ, absque ministerio, & ad miraculo sensuum. Idcirco altissimum certissimumque est, id quod Deus per auditum communicate dicitur. Propterea

enim D. Paulus, vt eminentiam reuelationis suæ significaret, non dixit; vidi arcana verba, neque gustavi arcana verba. Sed, *audiu arcana verba, quæ non licet homini loqui*, ex quo conijciunt aliqui, vidisse etiam illum diuinã essentiam, sicut S. P. N. Elias in sibilo. Nam sicut fides (eodem Apost. Paulo teste) intrat per auditum corporis. Ergo fides ex auditu; ita ea quæ nobis fides tradit, videlicet substantia intellecta, ingreditur per spiritualementem auditum. Quod optime insinuauit Propheta Iob loquens cum Deo, quando sese illi manifestauit: *Audiu aurũ*, inquit, *audiu te: nunc autẽ oculus meus videt te*, vbi aperte significatur, qd audite animæ auditu, est videre oculo intellectus passibilis; idcirco enim nõ dixit, auditu aurium mearũ audiui te, sed *audiu aurũ meũ*; neque enim dixit oculi mei vident te, sed *oculus meus*, qui est intellectus. itaque hoc animæ audire, est intellectu videre. Neque putare quis debet, quod ex eo quod sit substantia nuda (vt diximus) id quod anima intelligit, sit clara, & perfecta visio Dei, vt in cælo: licet enim alijs accidentibus denudata sit, non propterea clara est, sed obscura; est siquidem contemplatio, quæ in hac vita, vt ait S. Dionysius, est *radius tenebræ*. Itaque dicere possumus, quod sit radius, & imago visionis, quia fit in intellectu, in quo Dei visio consistit.

Hæc eadẽ substantia intellecta, quã nũc anima sibilum appellat, sunt oculi exoptati, quos dum amatus illi reuelaret (eo quod sensus eos sustinere non posset) dixit: *Auerte eos dilecte*. Et quia oportune satis huc spectare videtur auctoritas quædam Iob, quæ in multis ad stipulatur ijs, quæ in hoc raptu, & desponsatione dixi, ideo hoc loco eam referam (etiã si paulo diutius immoremur) eiusque partes ad nostrum institutum facientes declarabo: imprimis

1. Cor. 11.
4.
Rom. 10.
17.
Iob 42. 5.

nis
ce
ca
ica
7

autem integram proponam, deinde vero succinctè explanabo ea, quæ conueniunt nostro instituto; quod cum præstitero, versuum alterius Cantici explanationem prosequar. At ergo Eliphas Themanites. Porro ad me dictum est verbum absconditum, & quasi furtiue suscepit auris mea venas susurræ eius: in horrore visionis nocturnæ, quando solet sopor occupare homines, pavor tenuit me & tremor, & omnia ossa mea perterrita sunt; & cum spiritus me præsentè transiret, inhorruerunt pilæ carnis meæ: stetit quidam, cuius non cognoscebam vultum, imago coram oculis meis, & vocem quasi auræ leni audiui: quod testimonium complectitur illa omnia quæ hæcenus diximus de hoc raptu, à Cantu 12. qui incipit. *Auerte eos dilecte.* Nam in eo, quod loco citato ait Eliphas Themanites, sibi dictum fuisse verbum absconditum, designatur illud absconditum collatum animæ, cuius magnitudinem ferre non valens, dixit. *Auerte eos dilecte.* Dicendo autè, quod auris sua suscepit venas susurræ eius quasi furtiue, indicatur substantia denudata, quam intellectum recipere diximus; venæ namque hoc loco, substantiâ internam denotât, susurrus vero communicationem illam, & virtutum contactum significat, ex quibus communicatur intellectui prædicta substantia intellecta. Porro susurrum hic appellat; quoniam suavissima est talis communicatio: sicut etiâ ibidè, *suaves, seu amabiles auræ* vocat anima, quia amabiliter, suaviterque communicatur; quâ quasi furtiue se suscepisse fateatur, nam quemadmodum, quod furto auferitur, alienum est, ita secretum illud, naturaliter loquendo, ab homine alienum erat, quia quod recipit, naturæ suæ minime cõpetebat, vnde nec illud recipere licitum illi erat, sicut nec D. Paulo arcana sua loqui erat licitum; propterea bis

Isa. 24. 16. Proph. dixit. *secretum meum mihi, secretum meum mihi.* cū vero inquit: *in horrore visionis*

nocturnæ, quando solet sopor occupare homines, pavor tenuit me & tremor; timorem, tremoremque significat, quæ illa communicatio raptus animæ naturaliter incuit, quâ diximus, ferre non posse naturam in communicatione diuini spiritus. Denotat enim his verbis Proph. iste, quod sicut homines cum primùm obdormire incipiunt, solet opprimere, ad deterrere visio quædam, quam infomnium vocant, quæque accidit inter somnum & vigiliam, nimirum sub initium somni; ita etiam tempore huius spiritualis soporis, inter somnum ignota ratione naturalis, & vigiliam cognitionis supernaturalis, quæ cõtingit in exordio raptus, siue ecclæsticis, pauorem, & tremorem incutit visio spiritualis, quæ tunc ipsi communicatur. Addit præterea, omnia ossa sua fuisse conterrita, seu perturbata, quod tantumdem est, ac si diceret; cõmota, ac disiuncta fuerunt à locis suis: quibus verbis indicatur maxima ossium disiectio, quæ sustineretur hoc tempore. Quod præclare significauit Daniel, cū videns Angelum dixit. *Domine in visione tua, dissoluta sum cõpagis meæ.* Et in eo quod statim subdidit, nimirum, *Et spiritus me præsentè transiret*, videlicet, spiritum meum transcendere faciens limites suos, & connaturales vias, per corporis raptum iam dictum, *inhorruerunt pilæ carnis meæ*; exprimit id, quod de corpore dimimus, quod scilicet in sopore isto obrigitur, membrisque contractis, penè exanimè relinquitur. Et immediate subditur, *stetit quidam, cuius non cognoscebam vultum, imago coram oculis meis.* iste, quem stare affirmat, est Deus sese cõmunicans prædicto modo, cuius vultum se minime cognoscere ait, vt insinuat in huiusmodi cõmunicatione, seu visione, etsi altissima sit, non cognosci, aut videri Dei faciem, & essentiam; sed dixit fuisse imaginem coram oculis suis, quia prout tradidimus, intelligentia illa

13
Joan
a Cr

Opus
myst
N
12

verbi absconditi, altissimi erat, instar imaginis, & vultus Dei. Non tamen intelligitur id esse Deum essentialiter videre. Et mox concludit dicens, *Et vocem quasi auram leni audivi*, quibus verbis, sibilus aurarum amabilem denotatur, sic enim hic animam nominat dilectum suum. Neque etiam est intelligendum, visitationes istas semper contingere cum istis timoribus, & detrimētis naturalibus: id enim (prout dictum est) illis accidit, qui illuminationis, & perfectionis statum ingrediuntur, idque in hoc genere cōmunicationis raptus scilicet & ecstasis: nam in alijs, summa potius cum suauitate contingunt. sequitur declaratio alterius cantus.

Nox quieta & tranquilla.

In hoc somno spiritali, quo anima requiescit in sinu dilecti sui, possidet habetque omnem tranquillitatem, quietem, & otium pacificæ noctis: pariterque recipit in Deo abyssalem quandam, & obsecrā intelligentiam diuinam. Et propterea ait, dilectū iuū esse sibi instar noctis tranquillæ.

Surgenti aurora proxima.

Porro noctem hanc tranquillam, similem esse ait, nō quidem obscuræ nocti, sed nocti iā proximæ auroræ matutinæ. Quoniam tranquillitas ista, & quies in Deo nō est prorsus obscura animæ, instar tenebrorū noctis: sed requies, & tranquillitas in luce diuina, nouaque notitia Dei, in qua spiritus suauissimè tranquillus, ad lucem diuinam extollitur. Porro hanc diuinam lucem aptissimè appellat *surgentem auroram*; hoc est diluculum; nam quemadmodum aurora surgens, noctis tenebras propulsat, lucemque diei propalat; ita hic spiritus, quietus, & tranquillus in Deo, erigitur à tenebris naturalis intelligentiæ ad lucem matutinam supernaturalis cognitionis Dei, non claræ, sed (vti dictū est) ob-

scuræ, instar noctis, propinquæ auroræ surgenti. Sicut enim nox propinqua diei, neque omnino nox est, nec omnino dies, sed crepusculum, ita hæc solitudo, & quies diuina, nec omnino clare informatur diuina luce, neque ab illius participationis prorsus excluditur.

In hac tranquillitate, intellectus peregrina quadam nouitate erectū se videt ad diuinam lucem, super omnem connaturalē intelligentiam: nō secus, ac ille, qui à diuturno somno euigilans aperit oculos ad inopinatam lucem. Hanc, vt opinor, notitiā significare voluit Dauid, quando dixit:

Vigilauit & factus sum sicut passer solitarius in tecto, quasi diceret, oculos intellectus aperui, omnesque naturales intelligentias præ-

tergressus, solitariū, & procul ab illis me recessisse cōperi, in tecto, hoc est super omnia hæc inferiora, & terrena: aitque passer solitariū se similem factum fuisse, quoniam in hoc contēplationis genere induit spiritus proprietates huius passeris, quæ sunt numero quinque. Prima proprietas est, quod communiter residet in editiori loco, licet etiam spiritus hoc tempore ad altissimam contēplationē transfertur. Secunda proprietas est, quod semper habet rostrum directū aduersus flentem ventū, sic etiam spiritus rostrum affectus sui dirigit in Deum, à quo spiritus amoris perstat. Tertia proprietas est, quod fere semper est solitariū, nec alterius cuiusuis ausis admittit societatem, quin immo cum primum iuxta se aliquam consistere animaduertit, protinus auolat: simili modo spiritus in hac contēplatione, est in solitudine rerum omnium, denudatus illis, nec aliud præter hanc in Deo solitudinem in se admittit. Quarta proprietas est, quod suauissime modulatur: idem etiam præstat spiritus hoc tempore erga Deum, laudes siquidem,

Ps. 101. 8.

In hac contēplatione assimilatur spiritus passeris solitarii.

nis
ccc

ra
ica

7

quas Deo offert, laudes sunt dulcissimi amoris, ipsimet spiritui suauissimæ, pretiosissimæque ipsi Deo. Quinta denique proprietas est, quod nullum peculiarem sortitur colorem, sic etiam spiritus perfectus, non solum non habet in hoc excessu peculiarem aliquem colorem alicuius affectus sensibilis & amoris proprii: verum neque peculiarem aliquam considerationem de rebus inferioribus, nec interdum de superioribus; immo neque rationem, modumve eorum poterit verbis exprimere; eo quod abyssum quandam notitiæ Dei possideat, sicut dictum est.

Silens musica.

In tranquillitate illa, & præfatæ noctis silentio, nec nõ in notitia illa diuinæ lucis, apprehendit anima mirabilem quandam conuenientiam, & dispositionem sapientiæ diuinæ, in creaturarum omnium operumque suorum diuersitate relucens, dum omnes, & singulas, quadam ad Deum correspondentia referri animaduertit; per quam suo quæque modo proclamatur, quid Deus in ipsa sit: adeo, ut illi videatur concentus harmonicus præstantissimus, omnem huius mundi melodiam excedens: vocat autem *silentem musicam*, quia (viximus) est intelligentia tranquilla, & quiescens, sine vocum strepitu; & ita gustatur in illa suauitas musices, & quies silentij. Et propterea ait, dilectum suum esse hanc *musicam silentem*; quoniam in ipso cognoscitur, & gustatur hæc harmonia, musicæ spiritualis, neque hoc solum, sed etiam est

Solitudo sonora.

Quod est fere idem, quod *silens musica*, nam licet illa musica silens sit, quantum spectat ad sensus, & naturales potentias: est tamen solitudo sonora valde, poten-

tijs spiritualibus: dum enim solitaria, & vacuæ existunt cunctis formis, ac apprehensionibus conaturalibus habet aptitudinē ac recipiendū in spiritu, sonore admodum, sonitum spirituale excellens. Deī in se, & in suis creaturis: iuxta ea quæ superius diximus, vidisse D. Ioan. spiritum in Apocal. uenpe, *vocem multorum cithararum citharizantium in citharis suis*, quæ vox in spiritu facta fuit, non quidem materiam cithararū, sed cuiusdam notitiæ laudum beatorum, quas in suo quisq; gradū gloriæ, iugiter cantat Deo, quæ est veluti musicalis quædam harmonia. Nam quæ admodum quilibet ipsorum diuersimode possidet illius dona, sic etiam laudes ipsius diuersimode cātāt: & vna omnes in vnica amoris concordantia simili musicali harmonia conueniunt. Hoc eodem modo in sapientia illa, seu contemplatione tranquilla, animaduertit anima in creaturis non tantum superioribus, verum etiam inferioribus, iuxta ea quæ illarum quælibet à Deo accepit, quæ eorum singulæ voce sua testimonium perhibeant eius, quod Deus est in se ipso; videtque quamlibet ipso suo modo magnificare Deum, illum in se ipsa habendo iuxta capacitatem propriam, & sic omnes simul istæ voces, vnicam admirabilem vocem musicalem magnificentiæ, sapientiæ, & scientiæ Dei conficiunt. Et hoc est quod significate voluit Spiritus sanctus in libro Sapientiæ cum dixit, *Spiritus Domini repleuit orbem terrarum, & hoc quod continet omnia scientiam habet vocis*. hoc est, spiritus Domini orbem terrarum impleuit, & hic mundus omnia continens, quemque ipse formauit, habet scientiam vocis, quæ est *solitudo sonora*, quæ diximus animam hic cognoscere, testimonium nimirum, quod omnes in se ipsi perhibent de Deo. Et quoniam anima recipit hanc sonoram musicam non ab ali-

Sapientia
Dei in
creaturis
considera-
ta musica
anima.

solitudine, & alienatione rerum omnium
extranearum, ideo silentem musicam
appellat, & solitudinem sonoram, quam af-
ferit esse dilectum suum, & insuper

Cana recreans, & concilians amorem.

Cana recreat amantes, satiat, & amo-
rem conciliat, & quia tria hæc præstat di-
lectus animæ in hac suavi communica-
tione, propterea ipsum vocat cænam re-
creantem, & conciliantem amorem. Sci-

endum hic est, quod hoc nomen, *CANA* in
diuina scriptura designat visionem diur-
nam: nam sicut cæna est periodus laboris
diurni, & nocturnæ quietis exordium: sic
etiam hæc notitia tranquilla, de qua dixi-
mus, facit animam experiri quendam ma-
lorum finem, & possessionem bonorum,
vbi plus solito amore, erga Deū afficitur:
& ideo, Deus est, ipsi animæ *Cana recreans*,
dum malorum omnium animæ est finis,
eamque amore succendit, quatenus illi
est bonorum omnium possessio.

CANTVS DECIMVS SEXTVS.

CANCION XVI.

SENSVS.

*Nuestro lecho florido
De cuernas de leones enlazado
En purpura tenuido
De paz edificado
Con mil escudos de oro coronado.*

*Lectus noster floridus
Antri leonum illaqueatus,
Purpura tinctus,
Pace edificatus,
Mille clypeis aureis redimitus.*

DECLARATIO.

IN duobus proxime præcedentibus Cantibus, cecinit sponsa gratias, & excellentias
dilecti sui: in hoc vero extollit se felicem, & eminentem statum, eiusque securitatem,
nec non diuitias donorum, & virtutum, quibus se dotatam, & exornatam conspicit in
thalamo vnionis sponsi sui; ait enim, se vnum quid cum amato effectam, virtutes soli-
das, charitatem perfectam, & completam pacem habere, diuinisque muneribus locu-
pletatam, & condecoratam esse, quantum in hac vita possidere fruique licet. ait itaq;

Lectus noster floridus.

Lectus iste floridus, est amati pectus, &
amor, cui anima effecta sponsa, iam vnita
est, qui lectus effloruit ipsi animæ propter
vnionem & nexum vtriusque, cuius in-
teruentu virtutes, gratiæ, & dona dilecti
eidem comunicantur: quibus illa ita, de-
corata locuples, & delicijs repleta est, vt
in lecto suauissimis floribus conserpo,

se iacere putet, quorum tactu delectatur,
& recreatur odore: propterea hanc amo-
ris vnionem *lectum floridum* appellat. Sic
Sponsa eum nominat in Cantibus spon-
sum alloquens his verbis, *lectulus noster flo- Cant. 1. 15.*
ridus. noster, inquit, quia eadē virtutes, i-
demque amor, dilecti scilicet, iam vtrique
sunt communes, eademque amborum
voluptas, iuxta illud Spiritus sancti in lib.
Prouerb. nimiram, *delicia mea esse cum filijs Prov. 8. 31.*

Ccc homi-